

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาด้านกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวเด็กออทิสติกช่วงก่อนวัยเรียน
ผู้เขียน	นาย ภัทรารุช กิ่งแก้ว
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (กิจกรรมบำบัด)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อ. ดร. สรินยา ศรีเพชรารุช อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ. ดร. วิไลวรรณ มณีจักร สโนว์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวเด็กออทิสติกช่วงก่อนวัยเรียน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ พ่อ แม่หรือญาติเด็กออทิสติก 5 ครอบครัวจำนวน 10 คนระยะเวลาของการเก็บข้อมูลคือ 4 เดือนและทำการวิเคราะห์ผลข้อมูลโดยวิธี Thematic Analysis รวมทั้งใช้แนวคิดทางกิจกรรมบำบัดและศาสตร์แห่งกิจกรรมการดำเนินชีวิตเป็นแนวทางในตีความเพื่อตอบคำถามวิจัยและอภิปรายผล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และตีความสะท้อนให้เห็นถึงการปรับกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัวเด็กออทิสติก ซึ่งแสดงออกมามีลักษณะดังนี้ “แบ่งกันทำหน้าที่เพื่อดูแลลูกกับทำหน้าที่ทำงานหารายได้” “งานบ้านหน้าที่ไม่ตายตัว” “ผนวกเวลาเพื่อดูแลลูกกับกิจกรรมของผู้ปกครอง” และ “การมีส่วนร่วมในสังคมของครอบครัว” การปรับกิจกรรมเหล่านี้เป็นผลจากการที่กิจกรรมครอบครัวเกิดการเสียสมดุลหรือถูกจำกัดในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตอันเนื่องมาจากการที่มีเด็กออทิสติกเป็นสมาชิกในครอบครัว ผลการศึกษาส่วนนี้ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการปรับกิจกรรมการดำเนินชีวิตผ่านกิจกรรมครอบครัว เช่น การทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเด็กออทิสติกมีส่วนร่วมอยู่เสมอเพื่อให้สมาชิกทุกคนรับรู้และเรียนรู้การดูแลซึ่งกันและกัน สร้างความผูกพันและทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวของครอบครัว

ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นถึงความหมายของกิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัว โดยนำเสนอสองประเด็นหลัก คือ “การทำกิจกรรมร่วมกันทั้งครอบครัว” ที่บ่งบอกถึงการที่สมาชิกใน

ครอบครัวพยายามหาโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเด็กออทิสติกมีส่วนร่วมอยู่เสมอและการจัดสรรเวลาของครอบครัวเพื่อให้สามารถดูแลเด็กออทิสติกได้และ “ความเครียดและวิธีการจัดการความเครียด” ที่สะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับว่ามีความเครียดเกิดขึ้นในครอบครัว ตั้งแต่รู้ว่าลูกเป็นออทิสติกและความเครียดที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการดูแลเด็กออทิสติกที่ส่งผลต่อสมาชิกในครอบครัว รวมถึงวิธีการจัดการความเครียดของครอบครัวเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและความหมาย

ผลที่ได้จากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ความสำคัญของกิจกรรมบำบัดที่เน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลางต่อการทำงานร่วมกับครอบครัวเด็กออทิสติกและทำให้เข้าใจถึงแนวคิดของการปรับกิจกรรมการดำเนินชีวิตครอบครัวเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวร่วมกันก้าวเดินไปด้วยกัน แม้ว่าจะต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาในบริบทที่มีเด็กออทิสติกเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในครอบครัว

Thesis Title	A Phenomenological Study of Family Occupations of Autistic Preschoolers	
Author	Mr. Pattarawut Kiokaew	
Degree	Master of Science (Occupational Therapy)	
Thesis Advisory Committee	Lect. Dr. Sarinya Sripetcharawut	Advisor
	Asst. Prof. Dr. Wilaiwan Maneejak Snow	Co-advisor

Abstract

This phenomenological study examined the experiences of occupational activities in family of autistic preschoolers. Ten participants (fathers, mothers, and relatives) from five families of children with autism, participated in this study. Semi-structured interviews were conducted and the length of data collection was 4 months. Data were transcribed verbatim, and the transcripts were coded and analyzed using thematic analysis method. The notions of occupational therapy and occupational science were used to interpret data and address research questions and discussion.

Occupational adaptation in family occupations emerged from the data as the core category explaining how families adapted their occupations, and four additional sub-themes of characteristics surfaced as *“divided roles between breadwinner and childrearing”*, *“shared occupations in home management activities”*, *“combined a child’s daily activity with parent’s time”*, and *“family social participation”*. Families revealed their occupational adaptation which occurred due to taking care of children with autism resulting in occupational imbalance in home management, leisure, work and occupational limitation in social participation. These findings increased understanding of occupations and adaptation and their relationships to family occupations which illustrated their feasibilities and benefits for the whole family’s well beings.

The findings also showed meanings of family’s occupations: *“doing activities together”* and *“stress and stress management”*, which reflected how families walked on the road together.

Family members emphasized on spending quality time with children with autism which increased more opportunities for children to participate in family occupations. Moreover, time management during weekdays and weekends also revealed how families handled occupations in relation to children's daily schedules. Participants addressed their stress, which happened to their lives since they had first known their children's diagnosis with autism, and how to cope with stress while taking care of autistic children.

Included is a discussion of the usefulness of the study in supporting the careful consideration in working with family and the perception of family occupational adaptation in the context of having children with autism as family members, which represented the client-centered pediatric practice in occupational therapy as well as family-centered care.